

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK *

Posamezna številka 16 vinarjev.

Cene po pošti:

za celo leto K 40.—
za polleta K 20.—
za četrt leta K 10.—
za 1 mesec K 3.50
Za Ljubljano mesečno 3 K.
Uredništvo in uprava.
Kopitarjeva ulica št. 6.
Uredn. telefon št. 50.

Usoda Celovške kotline.

LDU. Saint Germain, 19. junija. (ČTU.) Svet četverice je razpravljal o natančni določitvi mej Celovške kotline. Od obsega teh mej bo odvisno, ali bo spadal tudi Beljak in Zgornji Dravograd v ozemlje te kotline. Sonnino je dvakrat povzel besedo. Končno je bila določitev mej pover-

jena posebni komisiji. »Journal des Debats« poroča, da je svet petorice sklenil, da bo mogoče izvesti ljudsko glasovanje brez zunanjega vplivanja. Kakor se dozdeva, torej o svoječasno nameravani delitvi Celovške kotline povodom glasovanja ni več govora.

Francoz za pravice Jugoslovčanov.

»Journal des Debats« prinaša izvelec iz pisma, ki ga pošilja g. Devantets s svojega tretjega potovanja po Jugoslaviji. Med drugim trdi o Reki, da biva tu nerazrešna mešanica dveh plemen, vendar prevladuje hrvaško. Naj se pravično ocenijo manifestacije, uprizorjene v prid Lahom, ki dejansko in nasilno drže mesto v svoji oblasti ter ga zabarvujejo na svojo korist. Posebno naj se ne jemlje resno izjave reškega narodnega sveta.

Ali se spominjate, da zavzema jugoslovansko kraljestvo od štirskih Alp do Makedonije tri četrtine Francije? In tej mladi državi hočete vzeti primerno izhodišče na morje? Nekateri namigujejo mor-

da na Šibenik ali na Bakar! To se glasi tako, kakor bi hoteli pustiti Franciji kot edini pristan Port Vendres. Slab dovtip je to govoriti o bakrski lukii, kjer ima pod strmimi skalami jedva par ribiških ladij postora.

Narod SHS. je do skrajnosti pripravljen braniti se, da ga ne zadušijo na lastnem ozemlju. Želimo za splošni mir, da se čuje njegov glas. Nova vojna bo morda spametovala one, ki se smatrajo zdaj v svoji pohlepnosti za prikrajsane, vendar orožje bo edini, odločni in neizprosni izhod za državo, kateri zanikujejo dostop do življenja. (P. P.)

Italijani zasedajo Predarlško.

LDU Bregenz, 18. junija. (ČTU.) »Reichspost« poroča, da so talijani pričeli zasedati Predarlško. V deželni zboru so vprašali, je li vlaga o tem

obveščena. Deželni glavar je vprašanje zanikal, opozoril pa je na pravico do dosedbe v zmislu pogodbe za premirje.

Italija zrela za revolucijo.

LDU. Curih, 19. junija. (ČTU.) »Zürcher Post« poroča iz Londona: Angleški socialist Macdonald, ki se je iz Italije vrnil v Švicco, izjavlja, da je italijanska socialistična stranka zelo močna. Postopanje aliiran- cev na mirovni konferenci je delavstvo na

Francoskem, v Italiji in Švici bolj poginolo v radikalizem, kakor bi to moglo storiti vabljenje enega rodu revolucionarcev. Macdonald smatra, da je Italija zrela ne samo za splošno stavko, marveč tudi za revolucijo.

Nemška narodna skupščina za podpis miru.

LDU. Berlin, 10. junija. (ČTU.) Večina centroma je za to, da se mir podpiše, socialisti večine so sklenili z dvetretjinsko večino podpis, neodvisni socialisti so brezpogojno za to, tudi med mirovnimi delegati je gibanje za podpis

močno. Razmerje v narodni skupščini je torej nastopno: neodvisni so za podpis s 100%, Scheidemannovci z 90% centrom s 75%, demokrati s 30%, glasovi nacionalcev ne prihajajo v poštev.

Zagovor Nemške Avstrije.

LDU Saint Germain, 17. junija. (Dun. KU — Zakasnelo.) Nemško-avstrijska delegacija je predložila mirovni konferenci svojo 4. noto, kjer obravnava mednarodni položaj Nemške Avstrije. V noti se opozarja na dejstvo, da nekateri izrazi v uvodu in v posameznih členih pogodbe pripu-

ščajjo še vedno dvome glede mednarodnopravne osebnosti, s katero naj se sklene pogodba. Nemško-avstrijska delegacija more zastopati samo ono republiko, ki se je ustanovila dne 12. novembra 1918 na ozemlju, kjer prebiva nemško ljudstvo. Osnutek mirovne pogodbe pa govori o nekaki Av-

striji, s katero so bili zavezniki zapleteni v vojno, da bi bilo vojevanje z Avstrijo pred prevratom nekaj nepojmljivega, ker je samo dualistična avstroogrska monarhija mogla nastopati proti drugim suverenim državam. Nota se pozivlje v tej zvezi na knjigo francoskega pisatelja Louisa Eisenmanna »Le compromis austro-hongrois«. Po prevratu ni bilo niti Avstro-ogrske, niti Avstrije in nemško-avstrijske republike, ki je bila ustanovljena še le po ustavitvi sovraštva, kot taka sploh ni bila v vojni z nikomer. V noti se izjavlja nadalje, da Nemška Avstrija ne more izpolniti obveznosti, da odstopi večje število pokrajin, kakor ji to nalaga mirovna pogodba, in sicer zato ne, ker ta ozemlja nikoli niso spadala k njej. O tem pa, da bi prevzela dolgeve in obveznosti, ki jih je vzela nase bivša monarhija, ne more biti govora. Nemško-avstrijska vlada nikakor ne namerava odkloniti obveznosti, da bi prevzela nanjo odpadajoči del bremen, ki jih je zapustila razpadla monarhija, vendar pa opozarja na to, da se Nemški Avstriji ne more naložiti odškodnina za vsako škodo, ki je bila povzročena v vojni zunaj nemško-avstrijskih mej. Ker se je bojevala avstro-ogrska monarhija in cesarska in kraljeva armada, se more naložiti taka odškodnina samo vsem državam-naslednicam skupno. Sicer so pa države, ki so nastale na avstroogorskem ozemlju, soglasno priznale načelo, da tvorijo premoženje razpadle monarhije skupno dediščino. Nemška Avstrija nikakor ni edini dedič, zato se je tudi ne sme smatrati za edinega naslednika glede dolgov in obveznosti. Nota vprašuje, katere vodilne misli so tvorile podlago za identifikacijo Nemške Avstrije za Avstrijo, ne pa drugih držav-naslednic. Njeno ime, katero so izbrali, hoteč pokazati, da nova država obsega samo eno narodnost nekdanje monarhije, ne more biti temu vzrok. Po številu prebivalstva in po razsežnosti ozemlja je Nemška Avstrija najneznatnejša izmed držav-naslednic. Tudi lega glavnega mesta, čigar obstoj še povečuje težkoče, ne more biti pretveza za tako neenako postopanje. Prav tako krivično bi bilo, kaznovati Nemško Avstrijo za hrabrost, katero so pokazali v vojni vojaki nemške narodnosti, tembolj, ker so tudi druge narodnosti voljno izpolnile svojo dolžnost. Da se je njim naložila taka dolžnost, je bila velika napaka tedanjih močnikov. H koncu opozarja nota na dejstvo, da so bili ob času vojne napovedi ministar za zunanje stvari, oba njegova sodelovalca in skoro vsi poslaniški Madžari. Razen tega so bili Nemci v poslanski zbornici v manjšini in sklepati se je dalo samo, ako se je pridružila še kaka druga nacionalna stranka. V vladi so sedeli vedno tudi Čehi, Poljaki ali Slovenci. — Zadnji odstavek note izraža zaupanje Nemške Avstrije v pravičnost mirovnega kongresa, ki ne bo pripustil, da bi se naložila ravno najmanjši, najubožnejši, najmiroljubnejši in najbolj demokratični izmed vseh držav, nastalih na ozemlju bivše monarhije, odgovornost za napake, ki so jih zagrešili ogrski, poljski, češki in slovenski državniki, zato se stavlja izrečna prošnja, naj se odstranijo iz besedila pogodbe vse one določbe, ki izvirajo iz identifikacije Nemške Avstrije s staro monarhijo.

Kje je Borojevič?

Celovski »Mir« poroča: »Jugoslavljac je pisala, da se bori general Borojevič z Mažari proti Čehoslovakom. To pa ni res. Gospod general se spreha po Celovcu in ob Vrbskem jezeru ter premišljuje o minljivosti posvetne slave.

Srditi boji med Čehi in Mažari.

LDU. Praga, 20. junija. (ČTU.) Včeraj so pričeli Mažari iznova z napadi na velikem delu fronte skupine Hennoque. Kljub opetovanim naporom sovražnika ni nastala nobena izprememba v položaju. — Skupina Mittelhauser: Vzhodno Komarna so sovražni motorji obstreljevali naše postojanke. S pomočjo

krepkega topniškega ognja je sovražnik napadel Nove Zamke in mostove čez Nitro. Proti večeru se mu je posrečilo prekorčiti reko severno od mesta, vendar pa ga je naš protinapad pognal čez reko nazaj in mu prizadel velike izgube. Med Pukancem in Detvo je dobil sovražnik nova ojačenja.

Provincijal dominikancev pri regentu.

LDU. Belgrad, 20. junija. Danes ob 16. uri je bil sprejet v avdijenci pri regentu prestolonasledniku Aleksandru provincijal dominikancev za Dalmacijo iz Splita. Regent se je s provincijalom zelo pristržno razgovarjal ter se je tekom avdijence, ki je trajala 20 minut, dal poučiti o razmerah in o edinem jugoslovanskem zavodu na Korčuli, ki se ga hočejo polastiti Italijani in izgnati dominikance.

Delna odprava cenzure.

LDU. Belgrad, 20. junija. Ministrski svet je v včerajšnji seji razpravljal o odpravi cenzure. Ministrski svet se je sporazumel glede omejitve cenzure, ki se odpravi z ozirom na vprašanja notranje politike, vzdrži pa edino le glede vprašanj zunanje politike, vojaških zadev in zagovarjanja protidržavnega gibanja.

Pomoč vojnim ujetnikom v Sibiriji.

LDU. Dunaj, 17. junija. (DunKU. - Zakasnelo.) Državna komisija za vojne ujetnike in civilne internirance je opustila načrt, ki ga je predložil raziskovalec severnega tečaja in po katerem naj bi se poizkušalo spraviti vsaj del vojnih ujetnikov iz Sibirije skozi Severno ledeno morje v domovino, ter sprejela projekt kapitana Cramerja, ki je predlagal, da se najame ladja in da se jo opremi z najvažnejšimi živili, oblačili, zlasti pa z medicamenti in s serumom proti legarju. Ladja bo na povratku pripeljala v domovino vsaj del vojnih ujetnikov. Razen tega se namerava odposlati v Sibirijo še 15 ladij, katere hoče ententa preskrbeti z živili in ki bodo po enaki poti pripeljale domov vojne ujetnike.

Ofenziva admirala Kolčaka.

LDU. London, 19. junija. (DunKU.) Kakor poroča »Reuter« je prišla iz Omska brzjavka datirana z 9. t. m., po kateri nadaljujejo čete admirala Kolčaka ofenzivo s povoljnim uspehom. Uničile so več rdečih bataljonov južno od železniške proge, ki vodi proti Permu ter so ob cesti proti Serapulu porazili boljševiško skupino; sestojajo iz 12 polkov, pri čemer so ujeli 1500 mož. Tudi uralski kozaki so imeli znatne uspehe proti boljševikom, ter napravili 1000 ujetnikov.

Kronstadt gori.

LDU. London, 17. junija. (DunKU. - Zakasnelo.) Reuter javlja po »Daily Mailu« iz Helsingfors: Kronstadtska trdnjava

gori. Nekatero utrdbo so izobesile belo zastavo. Tudi 7 boljševiških bojnih ladij je izobesilo belo zastavo ter se hočejo udati angleškemu brodogovju.

Raznoterosti.

LDU. Pariz, 19. junija. (ČTU.) V francoskih finančnih krogih se razpravlja o odkritjih pariških finančnih listov, da so nekateri pariški velefinančniki svojčas podpisovali avstrijska vojna posojila potom slamnatih mož.

LDU. Pariz, 19. junija. (ČTU.) »Matin« kritikuje postopanje dunajskega kabineta napram ogrskim poslancem. Označuje ga za zelo čudnega.

LDU. Pariz, 19. junija. (ČTU.) Po poročilih newyorških listov namerava Wilson v tretjič kandidirati za predsednika.

LDU. Brno, 20. junija. (ČTU.) »Lidove noviny« poročajo: Pri Rasitkovici h na Moravskem so v globini 550 metrov našli petrolejski vrelec, ki je po kakovosti enak gališkemu petroleju.

LDU. Bruselj, 19. junija. (ČTU.) Wilson je govoril v zbornici in rekel med drugim: Zavratni nemški napad je vzbudil pri vseh narodih zmisel za to, da morajo izpolniti svojo dolžnost. Sovražnik je v tej vojni zakrivil mnogo nasilstev. Prvo nasilstvo, ki je postalo najfundamentalnejše izmed vseh, je, da je Nemčija z brutalnim ravnodušjem kršila svetost pogodbe.

Iz pokrajine.

k Kako je v Celovcu. »Mir« piše: Celovec se je spremenil. V cesarski hiši (Burg), kjer je bila komanda nemške Volkswehr, komandira srbski polkovnik g. Milenković, kjer je bilo nemško štacijsko poveljstvo, ukazuje dobrodušni gosp. polkovnik Polak, kjer so zapirali »koroške izdajalce«, naše zavedne Slovence, stanuje srbsko vojaštvo. Na novem trgu strazi srbski vojaki. Po mestu hodi jugoslovansko vojaštvo v različnih uniformah in Celovčanke zvedavo poprašujejo, kaj pomenijo črni, modri, rdeči našitki in ovratniki. Gostilne se zapirajo ob desetih in če greš zvečer domov, se ti zdi, kakor bi bilo celo mesto mrtvo. Ne srečaš nobene civilista. Le srbska patrila stopa v enakomernem koraku po trdem tlaku čez Stari trg. V mestu že dolgo ni bilo takega reda in miru. Živci, ki so bili od razsula do sedaj napeti in razdraženi, so se umirili. Jezero je toplo in vabi v valove. V hotelu »Moser« stanuje ententna misija. Kar je starega, poštenega Celovca, je z usodo zadovoljno. Hujšakači pa so zbežali v Novo Avstrijo. In veliko jih pravi, naj bi ostali tam, ker se živa duša ne bi jokala za njimi. Stari slovenski znanci, ki jih mesece in leta nisi videl, se vračajo in pripovedujejo o svoji begunski usodi. Tudi Nemci, ki imajo slabo vest, čutijo sedaj, kako prijetna je begunska usoda.

k Nemške srednje šole. Glede na nemške srednje šole je odločilo poverjenišvo za uk in bogočastje z razpisom z dne 8. rožnika 1919, štev. 2710, naslednje: Drž. nemška gimnazija v Ptuj in nemške vsporednice državne gimnazije v Mariboru se ukinejo. Državna gimnazija z nemškim učnim jezikom v Ljubljani se pretvori s 1. razredom počenši v realno gimnazijo; v 2. do 8. razr. doseďanlega zavoda pa se sprejmo ućenci iz vseh razpušćenih gimnazij z nemškim učnim jezikom. Nemške vsporednice drž. realke v Ljubljani, ki bi štele prihodnje šolsko leto kvečjemu 108 ućencev, se opuste. Na drž. realki v Mariboru, ki se postopoma razvija s slovenskimi temeljnimi razredi, ostanejo začasno nemški razredi od 2. do 7.; vanje se sprejmejo nemški ućenci iz drž. realke v Ljubljani. Dijaki 1. razreda smejo delati sprejemni izpit v nemškem jeziku, šamo na drž. realni gimnaziji z nemškim učnim jezikom v Ljubljani.

k Južni železničarji! Vsi člani društva »Spar- und Vorschusskassa der Südbahnbediensteten in Marburg«, ki je sedaj v Gradcu, se pozivajo, naj takoj pošljejo člansko in vložno knjižico radi zastopanja njih interesov podpisane, ali pa naj naznanijo štev. posojilne in hranilne knjižice, in sicer do 1. julija 1919. V Mariboru in okolici stanujoči naj se zglasijo osebno. — Josip Dolinšek, poslovodja, Maribor, gl. kolodvor.

k Zahvala. Komisija za preskrbo vračajočih se vojakov je prejela naslednje podpore: Posojilnica Ribnica 500 K, Mestna hranilnica, Radovljica 500 K, Kino Ideal, Ljubljana 200 K, Dr. Gregor Pečjak, Ljubljana, 100 K, Anton Pogačnik, Radeče pri Zidanem mostu 100 K, Dr. Gregor Pečjak, Ljubljana, 100 K, Ptuj 30 K, Dr. I. Marinko, Preska pri Medvodah, 20 K, Hranilnica in posojilnica Škocjan pri Mokronogu 20 K, za kar jim bodi tem potom izrečena javna zahvala.

k Svarilo! Kljub vsem svarilom s strani mednarodnih oblastev se množe ob demarkacijski črti tihotapstva z uvozom blaga italijanskega izvora v naše ozemlje. Občinstvo se opozarja, naj v lastnem interesu opusti vsako trgovanje s takim blagom. Odslej se bo postopalo proti vsakomur, ki bi uvažal ali poizkusil uvažati tako blago v naše ozemlje z vso strogostjo po predpisih za tihotapstvo. Eventuelna dovoljenja, naj prihajajo od kogarkoli, se ne bodo več upoštevala. Blago se bo v vsakem primeru odvzelo in krivce bo vrhutega občetno kaznovan. Občinstvo se svari pred napadnim pojmovanjem, da je zakon zadošćen, ako se blago prostovoljno dostavi carinarni in zacarini. Za blago italijanskega izvora to pravilo ne velja, ker se z uvozom takega blaga krši absolutna prepoved uvoza in je torej vsak uvoz kazniv. Besedo »uvoz« je razumeti v širjem pomenu. Prepovedan ni namreč samo uvoz po železnici, avtomobilih, na navadnih vozovih itd., marveč tudi vsako prenašanje blaga italijanskega izvora v nahrbtnikih itd. preko demarkacijske črte. Prepovedan je seveda tudi izvoz blaga v Italijo. Občinski uradi ob demarkacijski črti so naprošeni za razglasitev tega svarila, da zvedo posredno tudi Slovenci v zasedenem ozemlju za to prepoved in se obvarujejo kvarnih posledic.

Iz Ljubljane.

1 Spored I. produkcije gojencev Glasbene Matice v pondeljek, 23. junija 1919. 1. a) V. Richovský: Sonatina, št. 6. op. 50. b) B. Gotard: Valse, op. 56. Na klavir igra gđc. Marija Gabrič. Šola gđc. M. Dolejšev, VI. razred. 2. Mendelssohn: Pomladna pesem. Na gosli svira g. Ivan Gogala. Šola g. J. Vedrala, IV. razred. 3. a) Mozart: Spev iz opere »Figarova svadba«. b) Iv. pl. Zajec: Lastavicam.

Pesem. Poje gđ. Vera Dereani. Šola gospe Ivanke Negrove, III. razred. 4. a) Čajkovskij: Majska noč. b) Mac-Dowell: Veše. Na klavir igra gđ. Pavla Uršič. Šola gđ. J. Chlumecke, VI. razred. 5. Jansa: Concertino, op. 53. I. stavek. Na gosli svira g. Ivan Kanoni. Šola g. J. Vedrala, IV. razred. 6. a) O. Dev: Kanglica. b) J. Prochazka: Tak si lepa. Pesmi. Poje gđ. Tončka Suštar. Šola g. M. Hubada, IV. r. 7. a) J. Prochazka: Valček. b) Weber: Rondo brillante, op. 62. Na klavir igra gđ. Rozarija Skerbinec. Šola gđ. K. Praprotnikove, VII. r. 8. a) Ch. Dancla: Andante e petit Rondo. b) E) Franzot: Serenada. Na gosli svira gđ. Danijela Potočnik. Šola g. E. Franzota, IV. r. 9. F. S. Vilhar: a) Kada mi zvjezdo z daleka sijneš... b) Zlatan cvjet. Pesmi poje g. Fran Schiffner. Šola g. M. Hubada, I. r. 10. a) E. Schütt: Une larme et un sourire, op. 80. b) Serge Bortkiewicz: Pempête, op. 4. št. 3. Na klavir igra gđ. Marija Artel. Šola gđ. M. Doljševe, VII. razr. 11. Smetana: Arija iz opere »Prodana nevesta«. Poje gđ. Tončka Suštar. Šola g. M. Hubada, IV. r. 12. Dr. B. Ipa-vic: Če na poljane rosa pade. b) Prochazka: Kaj bi te vprašal? c. Dr. Benjamin Ipa-vic: Pozabil sem mnogokaj. Pesmi. Poje g. Rudolf Banovec. Šola M. Hubada.

I Odbor za odpravo stanovanjske bede sporoča, da je moral vsled še ne nahranjenega statističnega gradiva za ponedeljek 23. junija napovedati shod preložiti na četrtek 26. junija ob pol 20. uri v dverani Mestnega doma.

I Na naslov sanitarne oblasti. Prejeli smo: Vseled hude vročine prihaja iz kanalov Ljubljane neznosen smrad in se razširja daleč po mestu. V bližini Ljubljane je bivanje skoro onemogočeno, razven v zaprtih sobah. Že svoječasno se je odredilo, da se ima Ljubljana tudi ob času regulacije, ki pa se sedaj vrši prav v neznatni meri, od časa do časa in to vsaj ob nedeljah in praznikih spustiti po stari strugi, da se vsaj takrat prepreči smrad in da se struga dobro izpere. Za to je treba samo malo dobre volje, smisla za svažnost in to delo ne povzroča skoro nikakih stroškov in zamude časa. A za vse to se nihče ne zmeni. Ravno tak neznosen smrad se razširja od gnojne jame ob Radekega cesti, ki ni nikoli niti pokrita, kakor bi morala biti. Apeliramo na pristojne oblasti, posebno na mestni fizikat, da tem razmeram takoj opomorejo in napravijo potreben red in to preden bi se utegnile pojaviti kake bolezni.

I Povožen s svojim kolesom vred je bil Roje Ivan od voznika Primoža Strupi, kateri je na vogalu Dunajske in Bleiveisove ceste tako naglo vozil, da se mu Roje ni mogel umakniti. Roje je prišel pri tem s kolesom pod konje in pod voz in je dobil pri tem po hrbtu več odrtin in mogoče tudi notranje poškodbe, ker je tožil, da ima bolečine v križu. Imel je tudi 650 kron škode na obleki, katera se mu je strgala.

I Tatvina sladkorja. Dne 30. aprila 1919 je bilo pripeljanega za tukajšnje aprovizacijo večja množina sladkorja, ki je bil naložen v vagonih na glavnem kolodvoru. Zvečer istega dne so pa neznani zlikovci vlomili v neki vagon ter odnesli približno 10 vreč sladkorja. Te dni se je posrečilo policijskim agentom izslediti storilce in jih oddati roki pravice. Večinoma so premikali južne železnice, ki so bili v stiku s Karolino Schiffner na glavnem kolodvoru.

I Zasačen tihotapec tobaka. Lajoš Wil-hajm, ogrski žid, je nakupil te dni pri raznih trafikah in privatnikih različnega tobaka za 8734 kron. Te tobačne izdelke je dal vložiti v 4 velike zaboje, na površju pa nakupičil drugo blago, da bi prevaral eventualno kon-

trolo. Ko je hotel v noči dne 18. t. m. odpotovati, je dal prepeljati vse blago na glavni kolodvor. Toda usoda je hotela, da se je nahajal na kolodvoru nadzornik pol. agentov gosp. Alojzij Ljubič z dvema agentoma, ki je vse blago pregledal in tobak zaplenil. Wilhajm se je poslužil nevhvaležne zvijače, da bi organe z večjo svoto denarja podkupil, kar je pa njegov položaj še poslabšalo. Preiskali so ga namreč nato tudi osebno in našli pri njem znesek 35.000 kron; pri tej priliki se je doglalo, da je del bankovcev po 1000 kron neopravičeno žigosanih. Sedaj premišluje v zaporu svoje dejanje.

I Najdeno kolo. Pred par tedni je neki neznanec pozabil pred pisarno nekega tukajšnjega odvetnika kolo prostega teka, znamka »Adler«. Lastnik kolesa naj se zgleda pri policijskem ravnanstvu, I. nadstropju soba št.

17. Pripominja se, da ni izključeno, da je bilo kolo eventualno tudi vkradeno in od tatu vedoma pred omenjeno odvetniško pisarno pušeno.

I Zaradi navijanja cene mleku je bila ovađena branjevka Košir Marija iz Št. Vida. Zahtevala je namreč za liter mleka 3 krone, a bila je od strank naznanjena pri pristojni oblasti.

I Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 8. do 14. junija 1919. Novorojencev 12, umrlih 31. Od umrlih je domačinov 16, tujcev 15. Umrli so: za škrlatico 1, za jetiko 3 (2 tujca), vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 26. Za nalezljivimi boleznimi so oboleli, in sicer: za osepnicami 1 (tujec), za škrlatico 1 (domačin), za tifuzom 1 (tujec), za vrtico 2.

Orlandova vlada odstopila.

Nezaupnica sprejeta z 259 proti 78 glasovom.

LDU, Ljubljana, 21. junija. Glasom došlih vesti je bila seja italijanske zbornice dne 19. t. m. zelo zanimiva, burna in senzacionalna. Takoj po otvoritvi seje, kmalu po 2. uri popoldne je podal ministrski predsednik Orlando svojo poročilo o zunanjem in notranjem položaju ter predlagal, naj se zbornica sestane v tajni seji, da razpravlja o zunanjem položaju.

Zbornica je sprejela izvajanja ministrskega predsednika nepričakovano hladno, z ugovori, in socialisti so kričali: Demisija! Demisija! — Več govornikov je predlagalo poimensko glasovanje, pri katerem je glasovalo 337 poslancev, ki so oddali 259 glasov proti Orlandovemu predlogu, a 78 za

Orlandov predlog. To glasovanje je zbudilo veliko senzacijo.

Ob zaključku seje ob 6. uri zvečer je Orlando izjavil, da je ministrstvo podalo kralju demisijo, ki si je pridržal odločitev. Ministrstvo bo začasno vodilo le upravne posle.

Socialistični poslanec Turatti je predlagal, da zbornica kljub demisiji ministrstva razpravlja v volilni reformi.

Drug govornik predlaga, da se preloži razprava o volilni reformi. Zadnji predlog je bil sprejet z 205 glasovi proti 97.

Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja v soboto ob 2. uri popoldne.

Po svetu.

s Kopanje pod milim nebom. Toplota vode, v kateri se koplje pod milim nebom, kolisa od 15 do 25 stopinj Celzija in je dosti pod normalno toploto našega telesa, ki meri 37 stopinj Celzija. Ko stopimo v vodo, se torej telo jako ohladi. Ker pa ima tako ohlajenje velik vpliv na vse živčevje in na tok krvi, ki je tem bolj čil, čim večja je razlika toplote med vodo in telesom, priporočamo, da se telo vedno nekoliko shladi, preden stopimo v vodo. Če smo se torej segreli s hojo do vode ali celo spotili, je bolje, da malo potrpimo, preden se slečemo. Slačiti se moramo polagoma in v vodo iti šele, ko smo se popolnoma shladili. Sosebno starejši ljudje, ki trpe na srčni napaki ali krvnem pritisku, morajo posvetiti takemu počasnemu ohlajenju vso pozornost. Ko smo se naposled dobro shladili, se lahko v vodi naglo potapljamo. V vodo stopimo počasi ali pa tudi lahko kar prhnemo vanjo. Telo gremo v vodi z naglimi kretnjami, sicer se pojavi po osvežujočem učinku neprijeten mrzel občutek; posebno otroci ne smejo v vodi mirovati, ampak morajo z rokami in z nogami mahati in se gibati. Najbolj zdravo gibanje v vodi je plavanje, to je gibanje, pri katerem organsko deluje vse mišičevje, ki daje poleg osvežujočega učinka tudi ojačenje vsega telesa. Zato priporočamo otrokom, naj se uče plavati jako zgodaj t. j. med šestim in devetim letom. Plavanje je ena izmed najbolj zdravih telesnih vaj.

Ako se nima osvežujoči učinek izpremeniti v svoje nasprotje, namreč v oslabljenje, je treba bivanje v vodi omejiti ter ne smemo čakati, da nastane utrujenost. Kako dolgo imamo ostati v vodi, se ravna po toploti vode in po našem telesnem razpoloženju. Bolj mrzla ko je kopel, tem preje moramo iz nje. V razburkanih morskih valovih ne smemo ostati toliko časa, kakor v mirni vodi. Precej po kopeli je treba telo krepko drgniti, ne samo da se osuši, temveč tudi segreje.

Drgnemo se toliko časa, da smo po vsem telesu rdeči.

s Kako naj delamo s sadjem? To leto ne bo dovolj sladkorja za vkuhanje sadja. Tu pa nam pridejo na pomoč člani Pasteurovega zavoda in nas učijo, kaj naj storimo, da bomo imeli dolgo časa sveže sadje. Dr. Roux je iznašel poseben način, na kateri je mogoče ohraniti sadje brez sladkorja, alkohola ali drugih primesi. Prejšnje leto je vzel dr. Roux raznega sadja, jagod itd., opral jih dobro in shranil v neki posodi v čisti vodi. Toda v posodi in v vodi ne sme biti popolnoma nič zraka. Posoda se hermetično zapre in sadje se ohrani na ta način popolnoma lepo, sveže.

s Pariški aristokrati in oficirji opravljajo službo stavkujočih. Položaj stavk v Parizu se ni popolnoma nič spremenil. Liga bivših vojakov je obelodanila poziv na delavstvo, v katerem ga poziva, da naj odneha od svojih zahtev, dokler ne konča mirovni posvet s svojim delom. V nasprotnem slučaju, da bi prišlo do tega, da bi sadove tako težko pridobljene zmage ne mogli vžiti popolnoma. V Parizu vrše najnujnejšo službo na prometnih sredstvih aristokrati in oficirji. Grofica Villemstrey prodaja tramvajske karte, grof Villembrune je šofer na autobusu. Stavkujoči so pri vsem tem mirni.

s Silna vročina in suša na Angleškem. Iz Londona javljajo: Od začetka meseca vlada v Angleški silna vročina in suša. V Londonu znaša temperatura 50 stopinj. Občinstvo je v skrbi, da ne vsahne vse rastlinstvo v vrtih in na polju. V cerkvah se vršijo molitve za dež.

»V ohranitev narave. Ne skruni krasne narave z ostanki papirja, črepiami, praznimi škatljami in z drugimi odpadki! Ne moti tihe in mirne narave s kričanjem in vpitjem! — Ne trgaj rastlin s korenino vred! — Ne lomi vej z dreves in grmov! — Ne piši svojega imena v drevesa. — Vzemí s seboj le toliko cvetlic, kolikor je spodobno. — Ne imej zbirke rastlin, hroščev, metuljev itd., ako se nočeš z njo resno baviti! — Ne pobiraj jajec iz plitvih gnezd! — Ne muči in ne ubijaj po nepotrebnem živali!

s **Angleška monografija o Meštroviću.** Sir John Lavery je z nekaterimi znanimi angleškimi umetniki izdal monografijo o Meštroviću in njegovih delih. Monografija ima mnogo reprodukcij; posebna pažnja je bila posvečena Kosovskemu hramu. Angleški časopisi pišejo o Meštroviću jako laskavo in ga nazivajo za velikega umetnika.

s **Ameriški stadij v Vincennesu.** Ameriška vojska, ki je bila nameščena pri Vincennesu, je v zahvalo za francosko gostoljubnost zgradila poseben stadij. Zgradbo so pričeli zidati dne 25. februarja tega leta, a stadij, ki se bo imenoval po generalu Pershingu, bo odprt v nekaj dneh. Na sredi se nahaja igrališče za nogomet, baze-ball itd., naokoli pa je dirkališče. Sedežev za gledalce je 27.500. Pod tribunami se nahajajo sobe za slačenje in kopanje. Pri zgradbi je bilo zaposlenih 4000 ameriških vojakov pod vodstvom stolnika Johnsona.

s **Zrakoplovni polet.** V nedeljo predpolodne se je dvignil z braunšveigskega letališča velik zrakoplov z 10 potniki, med njimi 2 gospe ter je poletel v Brocken v višini 300 metrov.

s **Pogreb v Bruxellesu.** Te dni se je vršil v Bruxellesu svečan pogreb 21 meščanov, ki so bili od Nemcev za časa okupacije ustreljeni, ker so opravljali razne službe v korist entente. Ob ti priliki se je izvršila impozantna patrijotska manifestacija.

Vsakovrstne slamnike

priporoča gg. trgovcem in slavnemu občinstvu, kakor tudi slamnate čevlje (solne), predpraznike, slamnate podplate za čevlje

Franjo Cerar, tovarna slamnikov, Stob p. Domžale.

Tovarna je 7 minut oddaljena od kolodvora.

Pri bolečinah, ki jih povzroča

REVMATIZEM

podagra, ishias, bol v križu, nevralgija, otrpnenje vratu itd. priporočajo mnogi zdravniki Fellerjev bol otešujoči

Elsa-fluid

6 dvojnih ali 2 spec. steklen, 24 kron. Fellerjeve odvajalne, prebavo pospešujoče, tek urejujoče rabarbarske

Elza-kroglice

6 škatlic 12 kron. Edino prave pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 245 (Hrv. Zagorje). Omot in poštnina se računa posebej najceneje. Kdor naroči več ob enem, prihrani mnogo. VI.

Jaroslav.

Zgodovinski roman.

Ruski spisal J. Šmidt-Melin; preložil Al. Benkovič.

(Dalje.)

In vendar ni bila zmotnjava. Slišati je bilo šepetanje več oseb, nato pa je nastal popoln mir.

Zunaj so med tem gospodovale razljučene prvine in ko so se za hip pomirile, je Kurt slišal različne besede židov.

»Pojdite zdaj, čas je! Spi trdo kot klad. Pavel, najmočnejši, naj gre naprej!«

Pereles je odprl vrata in lopov za lopovom je stopal v Jaroslavovo sobico, ki jo je motno razsvetljevala pojemajoča svetilka.

Pavel se je približal spečemu, za njim pa je stalo še pet razbojnikov. Naklonil se je in v eni roki držal bodalo, z drugo pa razodeval Jaroslava.

Bodalo se poniža in se skoro dotika spečega.

Zdajci ropar obstrmi, smrtni udarec je bil zadržan.

Natalijin dar, Madona, ki jo je imel Jaroslav na prsih, je ustavila morilno roko. A samo za hip! Tiho je šepetal sam pri sebi: »Dve veliki sveči ti poklonim, Mati presveta!« in znova je hotel zamahniti.

Ta hip pa se Jaroslav prebudi. Zave se, plane pokoncu ter s Herkulovo močjo prednjega morilca sune med ostale, da dva lopova odletita v steno.

»Smrt ti!« so kričali morilci ter znova navallili nanj. In bil bi podlegel, ko bi o pravem času ne bila prišla pomoč.

Kurtu se je posrečilo odpreti od žida zapahnjena vrata. Planil je v Jaroslavovo sobo.

Boj je bil ljut! Že je bil Jaroslavov sluga padel kot žrtev zvestobe, on sam in Kurt sta bila ranjena, a nekaj lopovov je bilo že padlo po tleh, drugim pa je bila poguba blizu.

Židu je obraz posinela, ko je videl premaganega zadnjega pomočnika. Izvil mu je bodalo, skočil k Juditi, ki je na tleh kleče molila, ter jo zabodel v levo ramo.

Silno je zakričala ter brez zavesti omahnila Kurtu v naračje. Ta je pozabil na vse ter se o pravem času priskočil, da bi preprečil umor.

»Lopov, to mi drago poplačaj!« je zaklical Kurt za bežečim židom.

Med tem so Judito položili na posteljo ter ji, kolikor se je dalo, obvezali rano. Zdaj šele sta Kurt in Jaroslav imela časa, da si pojasnita ves dogodek.

»Kako, dragi gospod, naj se vam zahvalim za službo, izkazano neznanemu tujcu?« je rekel Jaroslav ginjen, ko je zvedel, kako je bil oni zvedel o njegovi nevarnosti. »Ne vem, čemu bi se bolj čudil, ali plemenitosti, s katero ste zame zastavili življenje svoje in svoje neveste, ali vaši hrabrosti. Vedno se bom spominjal te dobrote in srečen bi bil, ako bi poznal vsaj ime svojega rešitelja.«

Ta ljubeznivi glas je kakor s čarom prevzel Kurta. Spomin na izgubljenega prijatelja se je zopet živo vzbudil v njem. Vse misli iz preteklosti so mu rojile po glavi in zdelo se mu je, kakor bi plaval okrog njega duh Jaroslavov, kakor bi videl obraz davnega prijatelja.

Roko si je položil na srce, da bi pomiril boj. Vzdramil ga je šele pogled na devojko; poljubil jo je na mramorno čelo in rekel:

»Moje ime... a kaj za to, dragi prijatelj? Prvič se vidiva danes in morda zadnjikrat. Vi odidete k polku, jaz pa, čim ozdravi moja izvoljenka, zapustim njo ta kraj. Ali se vam nič ne zdi, kdo je povzročil napad na vaše življenje? Tisti list, katerega je našla moja nevesta, jo bil podpisan: grof M.«

»Grof M.?« je vprašal Jaroslav. »To potrjuje mojo sumnjo, a je rajši ne povem.«

»Potem pa,« je rekel Kurt, »naznanito nameravani uboj pri sodnji.«

»Tega ne storim,« je odvrnil Jaroslav, »ker prvič nimam zadostnih dokazov, drugič pa, ker ruska vlada nerada sodi v osebnih stvarih poljskih velikašev.«

Med tem je na Kurtovo povelje zunaj zaropotal njegov potni voz in Jaroslavov konj je že nepotrpežljivo rezgetal. Jaroslav je vstal s stola, na katerega je bil sedel, parkrat šel po sobi, potem pa se je ustavil pred Kurtom ter mu podal roko.

»Se vedno,« je rekel, »ne vem vašega imena. Ne dajte, da bi se potem, ko sva ušla skupni smrti, ločila kot tujca. Jaz sem — Jaroslav!«

Kurt je bil kakor od strele zadet. Naglo je vstal, a takoj zopet sedel ter govoril sam pri sebi:

»Nikdar, nikdar mrtvec ne vstane iz groba!«

»Dragi gospod,« se je nato obrnil k Jaroslavu, »vse je pripravljeno za pot. Zato... toda hoteli ste zvedeti moje ime. Jaz sem Kurt. A zdaj, Judita, se moramo ločiti.«

»Kurt? Kurt?« je vzkliknil Jaroslav s tresočim se glasom.

»Seveda, Kurt! A niti minute mi ne preostaja.«

»Kurt, dragi Kurt, torej sva se vendar le našla. Ali ne poznaš več svojega Jaroslava?«

Kurt je nekaj časa upiral oči v Jaroslava, slednjič pa je zaklical od veselja žarečih oči: »Ti nisi mrtev? Ti živiš? Torej niso sanje, ni prevara, kar vidim in slišim?«

Solze so polile objemajoča se prijatelja.

Nekoliko minut je vladala grobna tišina, potem pa je bilo samo slišati pritažene besede, kakršne nam izvabi samo največja bol ali največja radost. Jaroslav pa je še vedno iskal prejšnjega nežnega obraza prijateljevega; ta pa v nepopisni sreči ni mogel umeti, da se razgovarja z njim, ki ga je imel za mrtvega.

Zdaj pa je skozi okna prodrli prvi svit jutranjega solca in obsvetil Jaroslava visoko, plemenito postavo. Ginjena v globinah srca sta blaženo gledala drug drugega.

Koliko sta si imela povedati, in kako malo časa jima je preostajalo! Enega je dolžnost, drugega skrb za izvoljenko silila k ločitvi.

Kurtov sluga je bil med tem mrtvece znosil iz sobe, in ker je v ranah čutil nove bolečine, se je oziral po kotli, kje bi našel kosček platna za obvezo.

(Dalje.)

izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cencić.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.